

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ПВНЗ «Європейський університет»

Протокол № 3 від 17.09.2019 р.

Голова Вченої ради ПВНЗ «Європейський університет»

І.І. Тимошенко

Набуває чинності згідно з наказом Ректора ПВНЗ «Європейського університету»

від «17» вересня 2019 р. № 39 п.1

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗАПОБІГАННЯ І ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

1. Загальні положення

1.1. Положення про заходи щодо запобігання академічного плагіату (далі - Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, інших нормативно-правових актів та Статуту Європейського університету (далі Університет) з метою контролю якості науково-дослідних робіт та освітнього процесу, забезпечення самостійності виконання, новизни та унікальності у наукових і навчальних працях науково-педагогічних працівників Університету, співробітників його структурних підрозділів, докторантів, аспірантів та студентів, а також уникнення фактів неправомірних запозичень із опублікованих джерел.

1.2. Це Положення має на меті створення системи мотивації науково-педагогічних працівників Університету та співробітників його структурних підрозділів, докторантів, аспірантів та студентів до унеможливлення використання плагіату і підвищення якості навчальних і наукових праць шляхом:

- формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань з метою формування звички до сумлінного дотримання вимог етичної поведінки;
- розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування;
- активізації самостійності та індивідуальності при створенні авторського твору;
- підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил збоку науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та студентів усіх форм навчання.

1.3. Дане *Положення* визначає поняття та форми плагіату, методи запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, порядок проведення перевірки текстових документів (магістерських, кандидатських (доктора філософії) і докторських дисертаційних робіт, виконуваних аспірантами, докторантами, здобувачами; звітів за науково-дослідними роботами, які виконуються співробітниками Університету; наукових публікацій, навчально-методичних матеріалів, які готуються викладачами кафедр (підручників, посібників, рекомендацій, практикумів та інших документів) на наявність плагіату, а також процедури формалізації можливих наслідків його вчинення в межах Університету.

2. Поняття плагіату та його форми

2.1. **Плагіат** - оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору.

2.2. **Плагіат академічний** - навмисне повне або часткове відтворення під

своїм іменем без посилання на автора у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого або офіційно оприлюдненого.

2.3 **Автор** - фізична особа, результатом творчої діяльності якої є твір.

2.4 Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у вищому навчальному закладі на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (стаття 1 Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII).

2.5 **Твір** — інформація, отримана у результаті наукової або навчально-методичної діяльності автора чи колективу співваторів, представлена у будь-якій об'єктивній формі (на паперових або електронних носіях) у вигляді звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій (монографій, статей, матеріалів доповідей, тощо), авторефератів і рукописів кандидатських (доктора філософії) і докторських дисертаційних робіт, бакалаврських і магістерських дипломних робіт, курсових робіт чи проєктів, рефератів, есе, контрольних робіт, навчальної літератури і навчально-методичних видань та засоби навчання (монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій та ін.).

2.6 Оприлюднення твору – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права та/або суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо (стаття 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII).

2.7. **Цитати** – порівняно короткий уривок з літературного, наукового або будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого у електронній формі, у тому числі розміщеного в мережі Інтернет) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні (стаття 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII).

2.8. Показник унікальності твору – кількісний показник, виражений у відсотках, який відображає співвідношення авторського тексту до загального обсягу твору.

2.9. **Форми плагіату:**

- копіювання та оприлюднення виконаного іншим автором твору як свого;
- дослівне копіювання фрагментів чужого твору (від фрази до набору речень) у свою роботу без належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (зміна формулювання речень, порядку слів у них тощо) із збереженням загального змісту без належного оформлення цитування;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту;
- компіляція – створення тексту шляхом копіювання матеріалів із низки джерел без внесення правок і поглибленого вивчення проблеми, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

3. Критерії унікальності творів та умови визнання і запозичень правомірними

3.1. У системі запобігання академічного плагіату Університеті в якості критерію унікальності творів використовується показник рівня унікальності тексту у відсотках, отриманий за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і зменшений на відсоток правомірних запозичень.

3.2. Для наукових, навчальних та навчально-методичних праць, у т.ч. бакалаврських, магістерських та дисертаційних робіт рекомендованою є наступна шкала оцінки залежно від кількісного показника рівня унікальності твору:

Рівень унікальності твору	Відсоток унікальності твору	Рекомендована дія
Висока	90-100%	Робота допускається до захисту або/та опублікування
Середня	80-89,9%	Робота допускається до захисту або/та опублікування, проте необхідно пересвідчитись у наявності посилань для цитованих фрагментів
Низька	60,1-79,9%	Робота може бути прийнята до розгляду після доопрацювання та повторної перевірки
Дуже низька	69% і нижче	Робота відхиляється без права подальшого розгляду, оскільки наявні істотні ознаки плагіату

3.3. Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- власними назвами – індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.; з вставленими словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- належним чином оформлені цитування;
- самоцитування – фрагменти тексту, що належить автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним в інших творах.

4. Порядок перевірки на академічний плагіат.

4.1. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

4.1.1. навчальні (курсіві роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні (дипломні роботи (проекти)) роботи здобувачів вищої освіти освітніх рівнів «бакалавр», «магістр», «доктор філософії», науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, курси лекцій, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації Вченої ради Університету, на довидання, а також дистанційні курси. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють завідувачі кафедр;

4.1.2. рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-практичного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, сімпозіумів тощо), організацію перевірки яких здійснює проректор з наукової роботи та керівники структурних підрозділів, які організовують відповідні заходи;

4.1.3. дисертаційні роботи і автореферати, організацію перевірки яких здійснюють проректор з наукової роботи та голова спеціалізованої вченої ради.

4.2. Перевірка на академічний плагіат здійснюється на етапі представлення матеріалів робіт зазначених у п. 4.1, для розгляду вченою радою, редакційною колегією або кафедрою.

4.3. Перевірка навчальних та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр», «магістр», «доктор філософії», науково-методичних праць, рукописів статей, тез та матеріалів доповідей, дисертаційних робіт авторефератів проводиться за допомогою одного або декількох програмно-технічних засобів з визначенням унікальності роботи.

4.4. Безпосередньо перевірку, зазначених у п.4.1 матеріалів, за відповідним дорученням здійснюють:

- вчений секретар спеціалізованої вченої ради;
- відповідальні секретарі наукових журналів та оргкомітетів конференцій;
- відповідальні секретарі кафедр університету.

4.5. При наданні на кафедру письмової роботи студенти усіх форм навчання, письмові роботи яких підлягають перевірці на унікальність, заповнюють і підписують заяву за встановленою формою, якою підтверджується факт відсутності в письмовій роботі запозичень з друкованих та електронних джерел третіх осіб, не підкріплених відповідними посиланнями, та інформованість про можливі санкції у випадку виявлення плагіату. Відмова у належному заповненні та підписанні заяви автоматично тягне за собою недопуск письмової роботи до захисту.

5. Процедура антиплагіату

5.1. Текст остаточного варіанту роботи, підтверджений науковим керівником, має бути поданий на кафедру (у спеціалізовану вчену раду – для дисертацій) у роздрукованому та електронному форматі ODT (Open Office Document), DOC and DOCX (Microsoft Word) або PDF (редагована версія) за 30 днів до дати захисту (прийняття до захисту).

5.2. Друкована та електронна версії роботи мають бути ідентичними. Це підтверджує автор роботи у заяві, що додається (Додаток 1). Контроль за порівнянням друкованої та електронної версій роботи забезпечує кафедра(спецрада).

5.3. Системний оператор (відповідальний працівник кафедри або вчений секретар спецради) передає електронний варіант роботи Адміністраторові антиплагіатної системи для завантаження її в Інтернет-систему StrikePlagiarism.Com.

5.4. Адміністратора антиплагіатної системи призначає ректор Університету. Адміністратор є контактною особою між Університетом і ТЗОВ «Плагіат» з усіх технічних питань функціонування антиплагіатної системи.

5.5. Адміністратор антиплагіатної системи має обліковий запис, що створюється компетентним працівником ТЗОВ «Плагіат».

5.6. Для кожної роботи Інтернет-система StrikePlagiarism.com готує (видає) звіт подібності.

5.7. Протягом 48 годин на підставі звіту подібності Адміністратор готує протокол перевірки оригінальності роботи (Додаток 2).

5.8. У випадку, коли адміністратор у протоколі перевірки оригінальності роботи ставить відмітку «✓ робота потребує розгляду комісії», то до цього протоколу додаються протоколи аналізу звіту подібності керівника наукової роботи і керівника кафедри (спецради). При цьому за потреби Інтернетсистемою StrikePlagiarism.com видаються бланки, робота виноситься на розгляд кафедри (спецради).

5.9. На підставі протоколу перевірки оригінальності роботи кафедра (спецрада) готує висновок про допуск (прийняття) роботи до захисту (Додаток 3).

5.10. Якщо робота допускається (приймається) до захисту, процедура антиплагіату вважається завершеною.

5.11. Якщо у протоколі перевірки зазначено, що робота містить плагіат або кількість цитат перевищує рівень оригінальності

(70 % – для магістерської,

50 % – для кандидатської дисертації та 30 % – для докторської дисертації),

кафедра (спецрада) вказує авторові на необхідність відкоригувати роботу (для магістерської – протягом 14 днів, для дисертації – протягом 30 днів). Після цього робота проходить процедуру антиплагіату повторно за кошти автора.

5.12. Якщо після повторної перевірки у роботі буде виявлено плагіат, Університет застосовує заходи згідно з чинним законодавством.

5.13. Усі роботи, допущені (прийняті) до захисту, протягом 48 годин після захисту будуть введені Адміністратором у базу даних Інтернет-системи StrikePlagiarism.com.

6. Порядок апеляції

6.1. Здобувачі, які не згодні з результатом перевірки на плагіат або рішенням кафедри (спецради), можуть протягом двох робочих днів після оголошення рішення щодо роботи подати апеляцію Комісії (Додаток 4).

6.2. До складу Комісії з розгляду апеляцій щодо результатів перевірки робіт на плагіат входять (за посадами): голова комісії – проректор за напрямом наукової роботи; члени комісії – начальник відділу організації наукової роботи і начальник навчально-методичного відділу.

6.3. Апеляція може бути відхилена, якщо не дотримані встановлені вимоги щодо подання роботи на кафедру (у спецраду), а також якщо апеляція не містить обґрунтування.

6.4. Комісія приймає остаточне рішення з огляду на отримані документи і на основі колегіального аналізу. Рішення щодо роботи приймається протягом 10 робочих днів після подачі апеляції і має передбачати, чи допускається робота до захисту, чи потрібне доопрацювання, чи в ній наявний плагіат і необхідно вжити дисциплінарних заходів.

6.5. Апеляція може бути подана тільки один раз.

7. Прикінцеві положення

7.1. Усі заходи, що стосуються дисциплінарних процедур, Університет проводить відповідно до чинного законодавства України.

7.2. Процедура антиплагіату не охоплює перевірку рефератів, наукових статей, видань або інших документів, оскільки не передбачає допуску до захисту. Вказані в цьому пункті документи (роботи) можуть перевірятися на плагіат відповідно до встановленої процедури антиплагіату з упушенням терміну подання. В цьому випадку процедура завершується рекомендацією до друку та / або поширення через мережу Інтернет.

7.3. Вартість оплати перевірки роботи в антиплагіатній системі входить у кошторис навчання або визначається окремим кошторисом надання платної послуги (проведення науково-технічної експертизи).

**Додаток 1 до Положення
про запобігання і виявлення
академічного плагіату**

Ректорові / Завідувачеві кафедри

ПВНЗ «Європейський університет»

здобувача освітнього ступеня «магістр»
(здобувача освітньо-наукового ступеня
«доктор філософії» або «доктор наук»)

Заява

Цим я підтверджую, що був проінформований про правила функціонування антиплагіатної системи у ПВНЗ «Європейський університет», які стосуються перевірки оригінальності робіт. Тому заявляю, що згоден на обробку моєї роботи*, а також її архівування у базі даних Інтернет-системи Antiplagiarism.com відповідно до прийнятої в університеті процедури антиплагіату.

Крім цього, заявляю, що подана для перевірки електронна версія моєї роботи співпадає (ідентична) з друкованою.

_____ Дата

_____ Підпис

* Під обробкою розуміється порівняння змісту роботи, переданої на перевірку в Інтернет-систему StrikePlagiarism.com для виявлення фактів запозичення, створення звіту подібності та архівування в базі даних з метою подальшого порівняння з майбутніми роботами.

Додаток 2 до Положення
про запобігання і виявлення
академічного плагіату

ПРОТОКОЛ ПЕРЕВІРКИ ОРИГІНАЛЬНОСТІ РОБОТИ

Тема: _____
Автор: _____
Спеціальність: _____
Науковий керівник: _____
Кафедра _____
Факультет: _____

Тип наукової роботи:

Магістерська робота

Дисертаційна робота доктора філософії (кандидата наук)

Дисертаційна робота доктора наук

Інша робота _____

Оцінка звіту подібності показала, що:

- *робота не містить безпідставних запозичень*
- *робота містить запозичення*
- *робота потребує розгляду комісії*

Примітки Адміністратора про виявлені запозичення:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Дата

Підпис адміністратора

Додаток 3 до Положення
про запобігання і виявлення
академічного плагіату

**ВИСНОВОК КАФЕДРИ
(СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ)
ПРО ДОПУСК (ПРИЙНЯТТЯ) РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ**

Підтверджуємо ознайомлення з результатом звіту подібності, наданого Інтернет-системою Strikeplagiarism.com щодо роботи:

Тема: _____

Автор: _____

Спеціальність: _____

Після перевірки звіту подібності зроблено такий висновок:

Запозичення, виявлені в роботі, є законними і не є плагіатом. Таким чином робота незалежна і приймається до захисту.

Запозичення не є плагіатом, але виявлена кількість цитат перевищує обсяг, виправданий поставленою метою роботи (ст. 444 Цивільного кодексу України). Робота має бути відкоригована і подана на кафедру (у спецраду) за 10 днів до захисту (прийняття до захисту).

Виявлені запозичення роблять роботу незаконною і схильною до плагіату. Робота не допускається до захисту.

Наукова робота містить навмисні текстові спотворення як передбачувані спроби укриття запозичень. Робота не допускається до захисту.

Підтвердження:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Дата

Підпис керівника кафедри (голови спецради)

**Додаток 4 до Положення
про запобігання і виявлення
академічного плагіату**

Ректорові / Завідувачеві кафедри

ПВНЗ «Європейський університет

здобувача освітнього ступеня «магістр»
(здобувача освітньо-наукового ступеня
«доктор філософії» або «доктор наук»)

Заява

Заявляю, що наукову роботу «_____» я підготував(ла) особисто (з урахуванням внеску наукового керівника роботи). Тому прошу розглянути оскарження щодо не допуску (неприйняття) цієї роботи до захисту, оскільки вона не порушує авторські права третіх осіб відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», не містить навмисні текстові спотворення як передбачувані спроби укриття запозичень, а виявлені запозичення не є плагіатом.

Підтвердження:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Дата

Підпис

Висновок

про рівень унікальності твору

Відповідно до даних програми по пошуку плагіату Unichesk.

Файл « _____
_____ »,

Автор(и): _____

Містить _____ авторського тексту.

Перевірку здійснив _____
підпис _____ прізвище ініціали

Дата

ЗАЯВА

щодо самостійності виконання письмової роботи

Я, _____, студент _____,
групи _____, спеціальності 029 «Інформаційна.
бібліотечна та архівна справа», кафедри Документознавства та
інформаційно-аналітичної діяльності, Факультету інформаційних систем
та технологій, заявляю, що моя письмова робота виконана на тему
« _____ »
_____»

Представлена у « _____ »

(спеціалізовану вчену раду, екзаменаційну комісію тощо)

для публічного захисту, виконана самостійно і в ній не міститься
елементів плагіату.

Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, а також із
захищених раніше дипломних робіт, кандидатських і докторських
дисертацій мають відповідні посилання.

Я ознайомлений(а) з діючим Положенням про запобігання і виявлення
академічного плагіату, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для
відмови в допуску письмової роботи до захисту та застосування
дисциплінарних заходів.

Дата

(підпис)